

ΤΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ ΤΗΣ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ*

Κεφ. Βο.

Τὰ Νηπιαγωγεία τῶν γειτονιῶν στὴν Ἑλλάδα εἶναι ἀναρίθμητα. Χιλιάδες παιδάκια, ἀπάνω κάτω 60 ἕως 80 χιλιάδες, ζοῦν καὶ μορφώνονται σ' αὐτὰ ἀπὸ τὸ πρωὶ ὡς τὸ βράδυ.

Τὸ Νηπιαγωγεῖο τῆς Γειτονιάς μπορεῖ νὰ τὸ συστήσῃ ἢ κάθε μιὰ γυναίκα, ποῦ νὰ ξέρει λίγο διάβασμα καὶ γράψιμο. Φτάνει νᾶχη ἓνα ὑπόγειο δωμάτιο, ἓνα τραπεζάκι, δυὸ τρία παλιεθρανία, σκληρὴ καρδιά κ' ἓνα δέμα βέργες.

Ὅμως ὁ φτωχὸς ὁ κοσμάκης τί θὰ πῆ σκολεῖο τῆς γειτονιάς εἰς θέλει νὰ ξετάσῃ. Μονάχα τοῦτο ξέρει, ποῦ ἀπὸ τὸ πρωὶ ὡς τὸ βραδάκι γλυτώνει ἀπὸ τὴ σκοτούρα καὶ τὴν ἔγνοια τῶν παιδιῶν του, πληρώνοντας μόνο τῆς δασκάλας δυὸ δραχμὲς τὸ μῆνα. Τὸ δτι εἰς γίνεται ἔτσι φονιάς τῶν παιδιῶν του δὲν τὸ αἰσθάνεται ἢ καὶ νὰ τὸ καταλαβαίνει σωμαίνει ἀναστενάζοντας καὶ σφογγίζοντας τὸν ἰδρωτὰ τῶν κόπων του καὶ ἀγώνων τῆς βιωτικῆς πάλης.

Ἑλληνικὲ λαέ, ἀλήθεια εἶσαι ὁ πιὸ φιλότιμος καὶ πατριώτης λαὸς ἑλλῆς τῆς ὑφῆλιου, ἀλήθεια δίνεις τόσα ἑκατομύρια γιὰ στρατὸ καὶ στόλο, μὰ στὸ σοβαρότερο Ἐθνικὸ καὶ Κοινωνικὸ Σημεῖο εἰς ἔρχεις καθόλου τὴν προσοχὴ σου καὶ τὴν ψυχὴ σου παραδίνοντας ἔτσι τὰ παιδιὰ σου στὰ χέρια τῆς ἀπώλειας καὶ τῆς καταστροφῆς.

Στὰ Νηπιαγωγεία τῶν Γειτονιῶν μιὰ ἢ δυὸ φερές μούτυχε νὰ μῶ ἀπὸ ἀνάγκη κ' ἐφυγα ἀπὸ κει, σὰν ἔνοχος γιὰτὶ ἐνόμιζα καὶ πίστευα δτι βλέποντας καὶ ἀποδέχοντας αὐτὸ τὸ σκότωμα τῶν μικρῶν παιδιῶν, χωρὶς καμμιά διαμαρτύρηση, γενόμενα ἔτσι κ' ἐγὼ ἔνοχος καὶ φονιάς αὐτῶν τῶν δυστυχημένων πλασμάτων.

Ἀκόμα θυμᾶμαι καὶ τώρα.

Σὰν μπῆκα μέσα ἢ πνοή μου ἄρχισε νὰ πιέζεται, τὰ μάτια μου νὰ θαμπώνονται καὶ μιὰ πλήξη νὰ μὲ πιάνει. Μέσα σ' ἓνα σκοταδερὸ νοτεμένο κατώγι ξάνοιξα 15 ὡς 20 παιδάκια ἀπὸ 2 μέχρι 6 χρονῶν στοιδαγμένα σὲ δυὸ θρανία. Ἔμειναν ἐκεῖ ἀκίνητα, φοβισμένα, χωρὶς αὐτενέργεια βλέποντας μὲ βλακωμένα μάτια πότε τὸ νταβάνι, πότε τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια τους καὶ πάντοτε τὴ δασκάλα, ποῦ κρατοῦσε τὴ βέργα, σοβαρὴ καὶ ἀπάνθρωπη. Σὰν προχώρησα σ' αὐτὴ τὴ φυλακὴ τῶν ἀθῶων νηπιῶν ἔλα ἔλα σπαρτάρισαν σὰν τὰ ψάρια στὸν ἄμμο τοῦ γιालοῦ. Μερικὰ ποῦχαν περισσότερὴ ζωικὴ δύναμη μέσα τους σιγὰ σιγὰ σηκώθηκαν ἀπὸ τὴ θέση τους, ἔσκυψαν χάρμου, ἐπῆραν ξεσκισμένα χαρτάκια, ἔφτιασαν σφαῖρες καὶ δειλὰ καὶ προφυλα-

*) Ἀπόσπασμα Ἐκπαιδ. μελέτης. Κοίταξε ἀριθ. 439 τοῦ «Νουμά».

κτικὰ τίς ἔρριχνε τὸ ἓνα τοῦ ἀλλοῦνοῦ. Τάλλα παιδάκια μ' ἐκοίταζαν στὰ μάτια σὰν κᾶτι νᾶθελαν νὰ μοῦ ποῦν μὲ τὴν ψυχὴ τους. Ἐνα μικροῦστοκο ξανομάλτικο ἔτρεξε πάνωμου νὰ μ' ἀγκαλιάσῃ νομίζοντας πῶς ἐγὼ εἶμαι ὁ μπαμπᾶς του. Ἡ καρδιά μου πόνεσε σ' ἀθῶο χαμόγελό του, γιὰτὶ δὲν εἶχα κᾶτι ποῦ νὰ τὸ κάμω νὰ χαρῆ. Τοῦ χᾶιδεψα τὸ ξανθὸ κεφαλάκι του καὶ ἔτσι αὐτὸ ἄρχισε νὰ θαρρεύει, μὰ μιὰ φωνή, φωνὴ δαιμονικὴ καὶ κολασμένη μὲ μιᾶς ἐνέκρωσε ἑλῆν αὐτὴν τὴν παιδικὴν χαρὰ, ποῦ μέσα σ' αὐτὸ τὸ βρωμερὸ κατώγι πανηγύριζε τὴν παρούσια μου. Ἐρριξα πάνω τους μιὰ πονετικὴ ματιὰ καὶ δάκρυσα. Θυμῆθηκα κ' ἐγὼ ὁ φτωχὸς τὰ τρία παιδάκια μου καὶ μὲ μιᾶς χωρὶς βούληση καὶ αὐτενέργεια πετάχτηκα ἔξω κινούμενος μοναχὸς ἀπὸ ἓνα σπρώξιμο πόνου τῆς ψυχῆς μου. Ἐτρεξα νὰ πάγω νὰ τὰ βρῶ, νὰ τὰ θωρήσω, μήπως κ' αὐτὰ τὰ νήπια τυραγνιότανε τὴν ἴδια στιγμὴ στὴ φυλακὴ τους, σὰν αὐτὰ ποῦ εἶχα μπρὸς μου.

Σᾶς ἔτυχε, ἀγαπημένοι μου φίλοι, καμμιά ἀνοιεξιάτικη μέρα νὰ τριγυρίζετε στὸ δάσος καὶ ὁ λογισμὸς σας νὰ τρέχει σ' ἄλλους θεῖους κόσμους κλῶθωντας παλιὰ τῆς ἀγάπης παραμύθια ; Σᾶς ἔτυχε καθισμένοι στὸν ἴσκιο τῆς ἐλιάς, ζυγώνοντας τὸ ἡλιοσασίλεμα, νὰ σᾶς συνεπαίρουν καὶ νὰ σᾶς ναουρίζουν τὰ τελευταῖα γλυκόφωνα τραγούδια τῶν πουλιῶν ; Καὶ εἶδατε ποτέ σας τὸ τί γίνεται σ' αὐτὸ τὸ ἀνοιεξιάτικο τ' ἀθῶο πανηγύρι σὰν τύχη καὶ φανῆ ἴσκιος γερακιῦ ; Ἐτσι σκοτεῖνιασε καὶ νεκρώθηκε τὸ χαμόγελο καὶ ἡ παιδικὴ χαρὰ στὸν ἴσκιο τῆς βίτσας καὶ στὸ βράχιασμα τῆς δασκάλας.

— Ἦσυχία, παλιόπαιδα !!

Παιδιά μου, παιδάκια μου, δεηθεῖτε μὲ τὴν ἀγνή ψυχὴ σας στὸν πλάστη Θεό, δεηθεῖτε νὰ σᾶς στείλει καὶ πάλι τὸ Σωτήρᾶ σας, ποῦ νὰ σᾶς χαμογελάσει καὶ νὰ σᾶς ἀγαπήσει, σὰν δταν τρέξατε νὰ σᾶς εὐλογῆσει καὶ εἰς μαθητάδες του σᾶς ἐδίωχναν ἀπὸ σιμά του. Δεηθεῖτε μὲ τὴν ἀγνή ψυχὴ σας, παιδάκια μου, ἀγγελοῦδια μου.

Καὶ σεις ἐσπλαχνικοὶ Ἕλληνες, ποῦ τόσα ἑκατομύρια χαρίζετε καὶ δίνετε, γιὰ τὴν ἀγάπη στὸν πλησίον, βίχτε τὴν πονετικὴν σας ματιὰ καὶ σ' ἀθῶα τὰ φτωχὰ τὰ νήπια, ποῦ καθημερινὰ μαρτυροῦνται καὶ σκοτώνονται, χωρὶς καὶ νὰ μποροῦν νὰ ποῦν τὰ πάθια τους, χωρὶς καὶ νὰ μποροῦν νὰ φωνάξουν γιὰ νὰ συμπαθήσουν τοὺς φονιάδες των. Δὲ χρειάζονται καὶ πολλὰ χρήματα γιὰ νὰ γενῆ ἢ καλὴ ἀρχή. Συστήσατε σὲ κάθε πρωτεύουσα Νομοῦ δύο ἢ τρία Νηπιαγωγεία καὶ σὲ κάθε πρωτεύουσα Ἐπαρχίας ἀπὸ ἓνα, δηλαδὴ ἑκατό, καὶ θὰ δῆτε δτι σιγὰ σιγὰ θὰ ξαλειφθῆ ὁ Ἕλληνας φονιάς Ἡ-

ρώδης, ποῦ ματώνει καθημερινὰ τὰ χέρια του τὰ ἀπάνθρωπα καὶ σκληρὰ μὲ ἀδικο καὶ ἀθῶο αἷμα. Ἔχω τὴν πεποίθηση, μιὰ φιλελεύθερη Κυβέρνηση καὶ μιὰ Πολιτεία, ποῦ ὀνομάζεται: προδευμένη, θὰ θελήσῃ νὰ ξεδεύσῃ 250 χιλιάδες δραχμές. Τόσους φόρους συμμαζώνει, τόσα ἑκατομύρια ξεδεύει γιὰ ἓνα θωρηκτὸ καὶ γιὰ ἐξοπλισμούς· ἐξ ἂν μπορέσῃ λοιπὸν νὰ ξεδεύει τὸ χρόνο 250 ἢ καὶ 300 χιλιάδες δραχμές γιὰ τὸ ἀληθινὸ καὶ γερὸ θεμέλιωμά της;

Ὁ Κοινωνισμὸς στὴν Ἑλλάδα φαίνεται νὰ γλυκοχαράζει. Νομίζω ὅτι ἔξκα, ὡς δεκαπέντε βουλευτὰδες μπηκαν στὴ Βουλὴ μὲ τέτιες ἰδέες, ἂν καὶ ἔλοι ἔπρεπε νὰ εἶμαστε κοινωνιολόγοι, ἀφοῦ μέρος τῆς κοινωνίας εἶμαστε. Ἔχω τὴν ἐλπίδα πῶς αὐτοὶ βέβαια μπηκαν στὴ Βουλὴ, γιὰ νὰ ὑποστηρίξουν κάθε κοινωνικὴ ἀδυναμία καὶ γιὰ νὰ διαμαρτυρηθοῦν γιὰ κάθε ἀδικία, ποῦ γένηται στὶς λαϊκὲς τάξεις. Οἱ ἀληθινοὶ λοιπὸν τοῦτοι φίλοι τοῦ Λαοῦ δὲ θὰ μπορούσαν νὰ ἐνδιαφεροῦν γιὰ τὴν πρώτη τούτη κοινωνικὴ μάζα; Οἱ ἀπεργίες βέβαια ἔχουν ἓνα σκοπὸ, ὃ ἐξ ἐπιχειρήσεως τῆς ἐργασίας καὶ ἡ ἀύξηση τῶν ἡμερομισθίων ἀνακουφίζουν στὰ καλὰ τίς ἐργατικὲς τάξεις, μὰ καὶ ἡ σωτηρία τῶν μικρῶν αὐτῶν παιδιῶν δὲ νομίζετε ὅτι πρέπει νὰ εἶναι ἡ μόνη σκέψη καὶ φροντίδα τοῦ κάθε κοινωνιολόγου, τοῦ κάθε ἀληθινοῦ Χριστιανοῦ;

Ἄς ἀκουστῇ λοιπὸν μιὰ τέτια φωνὴ στὴ Διπλὴ Βουλὴ, σὰ θὰ συζητηθοῦν τὰ Νομοσχέδια τοῦ κ. Ἀλεξάνδρου, ἃς συζητηθῇ καὶ τὸ σοβαρότατο τοῦτο ἐκπαιδευτικὸ ζήτημα, γιὰ νὰ μὴ φαινόμεστε πῶς εἴμεθα Λαὸς χωρὶς ἀνθρωπισμὸ καὶ μὲρφοση καὶ ἐπὶ τέλος, ἃς μὴ γενῆ τίποτε. Τουλάχιστο δμως καὶ ἡ κοινωνιολογικὴ ἐταιρία καὶ οἱ κοινωνιολόγοι βουλευτὰδες καὶ κάθε ἀληθινὸς βουλευτὴς θὰ φανοῦν ἐκανοποιημένοι στὴν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητος καὶ στὶς ἐλπίδες τοῦ Ἑλλην. Λαοῦ.

Ἄς εἶξουμε μιὰ ματιὰ καὶ στὰλλα Κράτη τῆς Εὐρώπης. Στὴν Αὐστρία καὶ στὴν Ἰταλία σὲ κάθε μεγάλη πόλη ὑπάρχουν οἱ «ἰατρικὴ Κήποι» ὅπου καὶ ἑλθμερὰ τὰ φτωχὰ παιδάκια παίζου, διασκεδάζου, τρέχου καὶ προστατεύονται ἀπὸ παιδαγωγούς. Στὸ Παρίσι, Μιλάνο καὶ στὶς περισσότερες μεγαλοπόλεις τῆς Εὐρώπης, ὅχι μονάχα τὰ νήπια προστατεύονται, μὰ καὶ τὰ μωρὰ. Ὑπάρχουν καταστήματα φιλανθρωπικῆς πρωτοβουλίας, ποῦ κάθε πρῶτ' δέχονται τὰ μωρὰ τῶν ἐργατικῶν γυναικῶν, ὅπου καὶ βρίσκου ὅχι μοναχὰ γάλα θρεφτικὸ, μὰ καὶ θερμὴ ἀγκαλιὰ καὶ περιποίησις καλύτερη ἀπὸ μάννα.

Κ' ἐμεῖς οἱ ἄθλιοι καὶ δυστυχοῦμενοι, ποῦ πάντοτε ξεδεύσαμε τὴ δύναμη τῆς ψυχῆς μας καὶ τοῦ

μουλοῦ μας προστατεύοντας τὰ ἀπαράγραπτα δικαιώματα τῆς Ἑλλην. φυλῆς, τῆς θρησκείας, τῶν Πατριαρχῶν καὶ Δεσποτάδων, σὰν τὰχα νὰ εἶχε κυριέψει τὴ χώρα μας νέος καὶ ἀγριὸς κατακτητῆς, ἐξ ἐλέμε τίποτε, ἐνῶ ὁ Ἑλληνας Ἡρώδης χιλιάδες τῶν χιλιάδων παιδάκια θερρίζει κάθε χρόνο, χωρὶς καμμιά Μιστριωτικὴ καὶ Πατριαρχικὴ διαμαρτύρηση.

Ἀναθεωρήσατε, κύριοι, τὸ Σύνταγμα, ἀναθεωρήσατε, κύριοι, τὴ Δικαιοσύνη, τὸ Στρατὸ καὶ τὸ Ναυτικὸ, ὅλα καλὰ καὶ ἀξία θὰ εἶναι, μὰ ἂν ἐξ ἡγοισθῆτε γιὰ τὸ ζήτημα τῆς «Γενικῆς Μεταρρύθμισης τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ μας Συστήματος», ὅλα, ὅλα καὶ τώρα χαμένα θὰ πᾶνε, ἔπως καὶ πρίν, καὶ σὲ λίγο πάλι καιρὸ θὰ ξεσπάσουμε σὲ νέα Ἐπανάσταση, ποῦ ἐν θὰ τὴν διετύουν ἀξιωματικοὶ καὶ Ζορμπάδες, μὰ ἡ λαϊκὴ ψυχὴ, ἡ ἀδάμαστη λαϊκὴ θέλησις καὶ δύναμις, ποῦ κνεῖς τότε δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ τὴ δαμάσει, παρὰ μονάχα τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Κέρκυρα

ΗΛΙΑΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

δημοδιδάσκαλος

ἈΝΕΚΔΟΤΗ ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑ

ΤΟΥ Α. ΛΑΣΚΑΡΑΤΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ *)

Ὅταν ἐδῶ καὶ τριάντα χρόνους ἐδημοσίευσα τὰ *Μυστήρια τῆς Κεφαλλονιάς*, φωνὴ φρικιάσεως ἀκούσθη τότε ἀπὸ τοὺς βρυχωμένους παππάδες, διότι ἔγραψα στὴ γλώσσα τοῦ λαοῦ! . . . Πιστεύω δὲ ὅτι, ἂν ἤθελε γράψω *λογιωτατίστικα*, δὲν ἤθελε τοὺς γνοιάσει νὰ μὲ ἀφορέσουνε.

Καὶ τί θὰ πῆ τοῦτο, ἂν ὅχι ἔτι ἡ λογιωτατίστικη δὲν πηγαίνει ἴστων σκοπὸν τὸν ὅποιον πρέπει νὰ προτίθεται κάθε γλώσσα; καὶ τὸν ὅποιον μόνη ἡ φυσικὴ γλώσσα κάθε ἔθνους ἐπιτυχαίνει; Ὡς πραγματικῶς τὸν ἐπιτυχαίνει καὶ ἡ φυσικὴ γλώσσα τοῦ ἔθνους μεταξὺ μας.

Ἄλλὰ ἡ μεταχείρησις τῆς λογιωτατίστικης δείχνει καὶ ἀδιαφορίαν εἰς τοὺς γράφοντας διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀναγνωστῶν τους. Πραγματικῶς, ἡ λογιωτατίστικη περνάει γιὰ γλώσσα τῶν προκομῶν καὶ ὁ μετερχόμενος τὸν λογιωτατισμὸν, σκοπεύει μᾶλλον νὰ περάσῃ διὰ προκομῶν παρὰ νὰ ὠφελήσῃ τὸν ἀναγνώστην του.

Οἱ λογιώτατοι συντάχτες τῶν ἐφημερίδων μας, οἱ λογιώτατοι συγγραφεῖς μας καὶ οἱ λογιώτατοι ἱεροκήρυκες μας, εἶνε πειστικὲς ἀπόδειξεις τῆς ἀληθείας τούτης.

*) Κοίταξε ἀριθ. 439 καὶ 440 τοῦ «Νουμα».